

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiazó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Az iparosok és a szocializmus.

Mint nagy viharok előtt, várakozásterhes és nyomott a levegő most az iparosok felett. A hagyományos multságok rendszerint keserű beszélgetésekkel végződnek, melyek csoportokba gyűjtik a hallgatókat és résztvevőket s melyek jobban érdeklők az iparosokat, mint maga a multság műsora. Ismeretlen áramlatok járják keresztül-kasul a mindennapi élet kenyérkereső utjait, és érzi mindenki a gyökeres változások elkövetkezését.

Meg kell ezzel a légváltással ismerkedni elsősorban az iparos osztálynak, mert csak az ellen lehetséges a védekezés vagy inkább ahhoz lehetséges a hozzáalakulás.

Borus, de érdekes a gondolatok ez új világa. A férfiak világszerte komoly dolgokról beszélnek. Megesapta gondolkozásukat egy távoli szélfúvás friss szellője, megihlette érzéseiket egy képzelt vagy valóságos égzengés, mely hanghullámaival rezgésbe hozza a sziveket; izgalomba hozza idegeinket, egy homályos sejtelem valami

világszerte kelő lelki forradalomról s e hatások alatt az emberiség nagy lelki és anyagi szükségeinek rendezéséről elmélkednek.

Számtalan régi felfogás, érzés és meggyőződés szemünk láttára megváltozik. Új fogalmak illeszkednek be a világvezető eszmék sorába, régi törvények és igazságok elhalványulnak, újak kitüzesednek és gyujtanak mindenfelé, a kölcsönös kötelességek régi mérlege módosul, az emberszeretet s maga a hazaszeretet is új eszményekkel új tartalmat nyer, már nem egyedül a történelem emlőin táplálkozik, nem a nemzeti dicsőség és önérzet ragyogó jelszavaival él, hanem mint az élőfa, hajsza gyökereinek százezreivel abból a földből meríti lombképző és törzsnevelő erejét, amely földön táplálkozva él.

A világ gondolkozása áthajlik az anyagiakra, erkölcsöt s anyagot szétbont és újra összeépít s ehhez a nagy munkához — hogy magát jól előkészítse — tanul, tanul.

Külföldön jártam az őszszel. Nagy nemzetek ragyogó világvárosaiban és szegényes szürke vidékeiken szemlélődtem. Tanuja vol-

tam bámulatos, a nemzetek egész testét-lelkét átható nemzeti munkának. Mintha egyetlen óriás munkaműhely volna az egész ország, melyben milliók és milliók izgó szorgalommal foglalatoskodnak; agyvelők, izmok és gépek összetett erővel robotolnak, nehogy a versenyműhely, a szomszédos nemzetnek hasonló munkája őket túlszárnyalja és piacjáról kiszorítsa.

Csakis ez az óriás, a nemzet egészét átható munka biztosítja, hogy lehetőleg minden száj megkapja a maga szükséges falatját. Csak a szükségeset és csak lehetőleg.

Az izmok és gépek munkája mellett ott is folyik a magasabb, az a lelket megreszkettető munka, mely az emberiség jobblétéről, az emberrétegek igazságosabb kielégítéséről, egymáshoz közelebb hozásáról gondolkodik és a társadalom minden rétege, mint a szorgalmas serdülő fiú, képezi magát a magasabb feladatokra

A tereket és falakat, úgy mint nálunk, telve teláltam hirdetésekkel, öles falragaszokkal, ép oly sokaságban s tarkaságban hirdették ezek ott a különféle művelt-

TÁRCZA.

Szinész-házasság.

Írta: Szilágyi Gyula.
(Vége.)

— Istenem, nem mertem hinni, hogy ön viszonzza, s féltem. . .

— Mitől?

— Félttem, hogy vonzalmamat kihasználja arra, hogy még hevesebb támadásokat intézzen ellenem s elcsábítson, mint a többieket.

A művész nem felelt. Hallgatagon járta körül a színházat, míg a leány lesütött szemekkel lépkedett mellette.

— Tehát szereti őt e leány. Milyen szép, szebb, mint felesége tizenhét évvel előbb, pedig az híres volt szépségéről, fiatal és erényes.

— Hány éves vagy Ida?

— Tizenkilenc.

Tizenkilenc éves és ő negyvenegy. Nem ritka szerencse ily üde bimbót nyerni meg maga számára, ki mellett újra 24 évesnek fogja érezni magát. Hát most nem érzi magát fiatalnak. Hej ez a két év, hiába, hasztalan tagadja, nagyon megviselte. E leány ifjusága fogja megifjítani őt is, igen ő fogja leszakasztani ezt a bimbót, ő fogja magába szívni érintetlenül szirmairól az édes mézet, igen, a leány szereti őt

s nem nézi éveit, szereti őt karkulónbség daczára is, mely közöttük van. S ha e leány nem vonakodik tőle, csak nem vonakodhatik ő, csak nem árulja el önmagát, mondva: Leány, te fiatalabb vagy 22 évvel mint én, ki apád lehetnék. Nem nekem való vagy. De én nem is tudok már tartósan szeretni, kiélt férfi vagyok, ki szereti a változatosságot, kinek vére hevül még, de csak ha az újdonság ingere hat rá, ne kösd magad hozzám, nem igazi szerelem az, mit te irányomban érzesz, hanem ön-hitegetés. Hamar a valóra ébredsz, leány, a vonzalom kihál szivedből az első lángok fellobbanásánál, az első szerelmi csókok élvezeténél, együttlétünk első napjainál. Igen, mert a te szíved első lángjai az én szívem utolsó lángjaival fognak egyesülni, még férfi vagyok, ki kevés erejében van, de nem hozzád való, még tudok szeretni, de nem tudlak másért szeretni, mint a nyugtolt gyönyöreidért, nem a hitvest tekinteném benned, hanem nemedet, csak ez volna az, mit benned szeretnék, szépségedet, mely az enyém, véred lobbanékonyágát, mely az én petyhüdt véremet ingerli, ifjuságot, melylyel én már nem dicsekedhetem. De nemes tulajdonságaidat, irántam érzett hő, tiszta szeretetedet, melyhez az érzékségnek semmi köze, hű hitvesi ragaszkodásodat, szolgandó áldozatkészségedet, önfeláldozásodat nem tudnám szeretni, becsulni, mintha nem volna előttem értéke, nem volna rám hatása, nem is venném

észre talán. S te akkor nagyon boldogtalan és nagyon szerencsétlen lennél!

Nem erre gondolt Kolozsi Mihály és nem ezt mondotta. Gondolata ez volt: Fiatal, üde a leány és én már nem vagyok az. Az ő üde fiatalsága heviteni fog. Ajkait még nem érintette férfi ajka és ajkam az ilyen érintetlen ajak csókjára vágy. És heviteni fog, e leány még nem szeretett és én vagyok első szerelme, e lány csupa hev, tűz, mely ártatlan fiatalságával jár, ez is heviteni fog s én újra élvezni fogok úgy, mint élveztem sok évvel ezelőtt. S ha a leány be fogja látni, hogy mennyire csalódott bennem, hát akkor is van számára segítség, benyújtja a válókeresetet és megsabadítjuk magunkat egymástól. . . Ezt gondolta magában és így szólt a leányhoz:

— Akarsz a nőm lenni?

S a szegény leány boldogan, megkapva az első szerelem édes érzetétől, mintha nem hinné el, mintha rosszul hallotta volna, ismétlé:

— Hogy akarok-e a neje lenni, akarok-e a hites felesége lenni?

— Igen, igen azt kérdeztem.

A leány nem felelt, csak a könyvek, mik szempillájára ültek, ez örömkönyvek árulták el végtelen boldogságát.

— Edes jegyesem — suttogta a férfi. Szegény leány, most a boldogság varázsol arcodra könyeket, de szemeid fényét nemsokára a bánat könyei fogják elhomályosítani és arcodra a végtelen bánat

séget nyújtó tanfolyamokat, mint nálunk a bálakat és vigalmakat.

Benéztem a tanfolyamokra. Szakállas gyerekek ültek a padokban, kérges kezekkel forgatva a könyv-lapot, írónt és rajzoló eszközt s a napi nehéz munka után, fáradt fej-jel, figyelemre parancsolt szemek-vel csüggtek az előadó tanítók fej-tegetésein.

A mit az élet szigora megvont tőlük a gyermekévekben, ernye-detlen kitartással igyekeztek meg-szerezni késő férfikorban.

Munkások, kereskedők, önálló iparosok és a társadalom minden rendű és rétegű alakjai testvérie-sültek a legnemesebb és legembe-ribb munkában: a tanulásban. Mert az élet sok és nagy vergődése közt rájöttek, hogy csodák nem történ-nek; minden jövőnek és minden reménynek alapja a tanulás.

Az értelem, a tudás, a szépért való fogékonyság olyan tulajdon-ságai az embernek, mint a valuta-csengés a pénznek. Lelki és ér-telmi művelődés nélkül lehet akár milyen alakra verve, csak újpesti valuta marad. Szép az: egymást lelkesíteni, szép az: mesteri voná-sokkal színes képeket vetni a je-lennek a multról és jövőről, szép minden propaganda, de szétfoszlik minden, a minek csak szó az alapja.

Krónika.

Magyar urak, példát vehetnek . . .

A képviselőház tanácskozásai alatt igen sok szó esett arról, hogy a népet földhöz, művelhető földhöz kell juttatni. Mert különben nőttön nő az elégtelenség. A vad szocializmus, mely a népet az urak ellen-

lázítja. És keletkezik az a bizonyos anar-chizmus, melytől Aehim András ország-gyűlési képviselő szocialista létére is félti az országot, a magyar hazát. Az a kíván-ság, hogy a nép között lehetőleg sok földet kell kiosztani, mert ez idő szerint csak ez az egyetlen jó módszer az elégtelenség mérséklésére, — épenséggel nem magyar különlegesség. Egész Európában erősen tért hódított az eszme, melynek mindenütt érvényt kezde-nek szerezni, ahol a népek boldogulásával törődnek. Képtelenség volna tehát felté-telezni, hogy Magyarország ne tudna a hely-zet magaslatára emelkedni és esetleg a csak azért sem rögeszméjével mesterségesen szitani a bomlást, a meghasonlást és minden olyat, mely a nemzeti konsolidációnak hosszú időkre útját állhatná. Pedig hát ez a képtelenség úgy látszik be fog bizonyulni. Mert Magyarországon, a nemzetet csupán a nemzeti sovinizmusban jellemző konser-vatizmust, úgy értelmezik, hogy lehetőleg minden haladást, minden fejlődést ellenezni, megakadályozni kell. Elszomorító jelenség ez, mely épenséggel nem sok reményt kelt az elfogulatlan szemlélő előtt s csupán az elenyésző kevés kivétel nyújt mégis vi-gasztalást.

Különös nagy nyomatékkal akarunk egy ilyen vigasztaló kivételről megemlé-kezni. Alig hangzott el néhány komolyabb szó a nagybirtokok feldarabolásáról, József kir. herceg volt az első, aki kis-tapolesányi birtokának parcellázását elha-tározta és hogy mily fenköltén tud egy magyar királyi József főherceg gondol-kodni, azt mi sem jellemezheti hívebben, mint az a tény, hogy elhatározá-sával nem habozott, de rögtön in-tézkedett, hogy valóság legyen az eszméből.

Ilyennek, közel ilyennek képzelte a nemzet, a magyar nép mindig József ná-dor unokáját, József magyar királyi herceg a magyar királyi honvédség főparancsnoká-nak fiát, — a fenséges királyi herceg azonban a valóságban még a képzeletet is felülmúlja.

Magyar urak, példát vehetnek . . . Mi-ként kell egy magyar főurnak igazán ma-gyarul, a magyar nép szívével, lel-kével érezni, — azt — hála a magyarok Istenének, — ime egy magyar királyi he-rczeg tényeiből, cselekedeteiből, gondolko-dásából lehet és kell megállapítani.

No hát gyagya lélek az, ki a magyar nemzet sorsát félti ma. Ma, midőn egy királyi herceg, szíve minden dobbanásával

érez a magyar nemzettel, midőn egy ki-rályi herceg nem csak szívében, de cse-lekedeteiben, de tetteiben is magyar.

A cifrázó betű csak ronthatná azt az ünnepélyes hangulatot, mely a nemes cse-lekedet nyomában ébredt. — És minem rontani, használni akarunk a fen-séges ur által magáévá tett ama egyetlen biztos módszernek, mely a magyar nemzeti eszme megiz-mosodásához vezet.

Magyar urak, példát vehetnek . . .

Dr. T. M.

Kimutatása

a törvényes ellenállás céljaira Barsvármegye területén összegyűlt hazafiás adományoknak:

(Folytatás.)

III. Barsmegyei népbank lévai telepénél. Barsmegyei népbank 1000, Hubert Vilmos 200, Dr. Kmoskó Béla 100, Benko-vich Viktor 100, Szauer I. és Mór 100, Boleman gyógyszerár 200, Löwy Lipót 50, Gyuriás Mihály 30, Szabó István Felső-vár 20, Berger Adolf 80, Fischer Nat-hal 22, Heksch Illés 75, Schulez Ignác 30, Röth K. 25, Hubert Vilmos 200, Dr. Kmosko Béla 100, Knapp Dávid 100, Blumenthal Jónás 75, Feiner Gyula 25, Weisz Miksa 40, Benkovich Géza 140, Silbinger Zsig-mond 20, Steiner Henrik 150, Rác János 20, Adler Józsa 40, Weise Henrik 20, Kempfner Izidor 30, Spitzer Rezső 60, Ton-haiser János 20, Schweisz és Trebitsch 30, Hendlér Ignác 100, Boleman Józsefné 40, Stern József 15, Reismann Alajos 10, Schön-stein Henrik 50, Soller Simon 20, Dr. Wein-berger A. 25, Monaco Mose 50, Dr. Gellé-nyi Miksa 25, Friedman Gyula 10, Weisz Jónás 10, özv. Illvay Nándorné 5, Wilhelm Julia 10, Agárdy Sándor 20, Ördögh La-jos 20, Grünberger Manó 2, Schindler Ja-kab 10, Ghymes József 30, Andriez Sán-dor 10, Vanger István 10, Kohn Adolf 20, Dr. Belesák Sándor 20, Belesák Andor 20, Földes Sándor 20, Burka János 10, Leyrer Károly 2, Német Sándor 10, Frasc József 10, Karácsony Pál 10, özv. Gyenes Józsefné 20, Suhajda János 10, Grotte Vilmos 60, Hamburger József 50, Wilcesk Salamon 50, Pollák Kálmán 40, özv. Boleman Jó-zsefné 20, Grapka József 20, Pollák Adolf 60, Dr. Kersik János 100, Halász Andris 50, Dr. Weisz Zsigmond 100, Konez István 10, Holzmann Bódog 50, Sommer Ignác 10, Schück Gyula 5, Nyitrai Nándor 8, Frommer Mór 40, Neumann Adolf 20, Kap-

és végtelen csalódás ül, az a bánat és az a csalódás, mi csak egyszer érhet titeket balga, szeretni tudó leányokat.

De megérdemled a bűnért, mit elkö-vettél, hogy egy színésznek adad szivedet. Színésznek, ki bár az életet mutatja a szin-padon, de a ki átjárja és áthazudja az életet.

Művész-karcolatok.

Midőn Weber „A bűvös vadász“ par-titúráját befejezte, elküldte bírálat végett Beethovennak, ki azt átnézte s azzal az üzenettel küldte vissza Webernek, hogy ne írjon több operát. Weber ez a látszólag szigorú kritika egészen leverte. Nemsokára azonban találkozott a mesterrel és meg-kérdezte tőle, hogy igazán oly rossznak tartja-e „A bűvös vadász“ zenéjét, hogy oly szigorúan ítélte fölötte.

— Rossznak? — felelé a mester, — sőt ellenkezőleg, nagyszerűnek és éppen ezért adtam azt a tanácsot, hogy ne írjon több operát, mert ennél jobbat soha sem fog többé írni.

A „Figaro“ a következőket írja Chopin haláláról, melyet Clésinger, az elhalt szob-rász, ki Chopin benső barátai közé tarto-zott, beszélt el egykor.

Chopin nagy szalonjában feküdt, hova átszállították. E terem összes butorzatát egy Pleyel-féle zongora képezte.

Kwiatkowsky, Guttmann és Clésinger már három éjjelen át felváltva virrasztot-tak a beteg mellett.

Este 8 óra felé járt az idő; az utolsó pillanat közelgett. Többször említették, hogy Czartoriska Marcellina hercegnő ebben az időben játszotta a 13-ik zsoltárt. Ez azon-ban tévedés, mert a hercegnő a zsoltárt már nappal játszotta és a beteg művész kívánatára csak ismételte. Utoljára Chopin már alig tudott beszélni. Tekintetét a szép Potocka Delphine grófnőre emelé és lassu hangon mondá: „Schubert Ave Máriáját“.

A grófnő megértette és élénkelte. Chopin Kwiatkowsky kezét tartotta kezé-ben, időről-időre megrázta és lassan mor-mogá: Istenem, de szép ez!

Kevéssel éjjel előtt meghalt.

Paganini 1836. decemberében Marseil-lebe érkezett. Itt variációkat írt s már hang-versenyének napját is elhatározta.

Későn este, midőn minden nesz kihalt a földről, szobájában teremtményeinek betanulásával foglalkozott, midőn hegedűjén hirtelen egyik hur elpattant s ő kénytelen volt megállni.

E pillanatban a kéményben valami csoszogást hallott, mire össze rázkódott, gyertyát vett elő, utána tekintett, de leg-kisebbit sem vehetett észre, mi a nesz okozója lehetne. Előhívta inasát, összehány-ják az egész szobát, de sehol senki.

Paganini felhuzta a hurt és továbbját-

szott, azonban a hur újra elszakadt s most a kandalló kéményében sokkal erősebb su-hogás hallatszik.

Paganininak a magányban borsózni kezd a háta, újra előhívja inasát s kan-dallóba sok fát vetett, mire a kéményből a füsttől elkábitva egy emberi alak zuhan le s Paganini lábához veti magát.

— Boesánat uram! — kiáltott ez — én szegény zenész vagyok s vágytam önt hallhatni. Mivel szegénységem nem engedi, hogy hangversenyére jegyet válthassak, a padlásszobám ablakából már harmadszor másztam az ön kéményébe s bámultam művészetét. Azonban most a füst igen el-kábitott s öntudatlanul zuhantam alá.

Paganini édesen mosolyogva hallgatta. — Háromszor hallottam önt s most már boldog vagyok! — folytatá az égből esőppent s ekkor megragadva Paganini ke-zét, azt megcsókolá.

Paganini ez ember elragadtatásán lát-hatólag megindult. Még ez este megviz-sgálta a szegény ördögnek a zenében való jártasságát s tapasztalta, hogy az bir haj-lammal s tehetséggel a zenéhez; meg is igérte neki, hogy tanítványul elfogadja.

Paganini megtartotta szavát s a sze-gény embert, — kit Albertinak hívtak, de ki általán csak a „matrózok hegedűse“ név alatt volt ismeretes, — oly szereteté-vel halmozta el, a milyet atya gyermeke iránt szokott tanusítani.

pel Pál 20, Preicz János 10, Presztolánszky B. 10, Kutassy Dénes 1, Tóth Antal 10, Boreányi Viktor 20, Csontó István 20, Uherik József 4, Korpás István 1, Pollak Vilmos és fia 50, Nyitrai Ferenc 100, Szilaveczy Sándor 20, Dr. Szilárd Samu 100, Guttmann Lipót 100, Schwarz György 100, Weisz Bernát 20, Ujfalusi István 20, Krizsányi Károly 10, Bay Ignác 5, Szemerédi Lajos 20, Márkly József 50, Kaufman Kálmán 20, Weisz Mór 50, Pál L. 30, Steiner Sándor 30, Czibulka Rezső 20, Piek Ede 20, Altman József 20, Egy szegény ember 20, Schmidt József 60, Vasztruha Györgyné 10, Márkly János 50, Belesák Tóni 20, Belesák Mici 20, Belesák Ilka 20, Belesák Károly 20, Belesák Béla 50, Dr. Holló Béla 10, Ujhelyi Mihály 20, Weisz Zsigmond 30, Lang Bernát 20, Vári Lajos 40, Steiner Arthur 30, Varannay István 10, Kresko Ferenc 6, Salzberger János 200, Nappel Rezső 20, Buday Árpád 20, Turpinszky István 10, Singer Miksa 40, Tóth Sándor 10, Weisz Simon 10, Benkovich Géza 10, Balogh Jánosné 110, Zelizi uradalom 2100, Garamkecsény község 100, Nagykoszmály község 70, Alsóvárad község 948, Felsővárad község 403, Nagykálna község 1157-12, Róth József 15, Peterke Máté 10, Horváth Lajos Oroszka 20, Kiskoszmály község 5170, összesen 1104082 korona.

IV. Lévai kereskedelmi banknál: Weisz Samu és fia 100, Dr. Frommer Ignác 26, Dr. Szilárd Samu 40, Weisz Benő 50, Weisz Ignác utóda 60, Dr. Frommer Ignác 96, Dr. Klein Jakab 100, Engel József 40, Czibulka Rezső 10, Bándy Endre 100, Lévai kereskedelmi bank rt. 200, Missák Zsigmond 30, Kleir Benő 40, Dr. Weisz Lipót 40, Medvegy Lajos 20, Singer Izidor 10, Bartos István 4, Bob László 4, Cseh János 5, Ehrenstein Ignác 20, Jarosch József 2, Ungár Adolf 6, Neumann Dávid 5, Baranya Béla 6, Krizsmanek Károly 6, Duska Imre 2, Bartos József 4, Tonhäuser Mihály 10, özv. Váray Lajosné 10, Simkó János 3, Behula József 20, özv. Zvara Pálné 6, özv. Nyitrai Istvánné 5, Laufer Henrik 50, id. Thuróczy János 3, Svarba Endre 8, özv. Kis Pálné 12, özv. Mészáros Józsefné 100, Kovácsik Samu 40, Fizély Lajos 5, Tóth István vendéglős 15, Tóth Dániel 8, Ertler Henrik 10, Oszuska István 6, Braun Gyula 20, Zsiros István 4, Balázs Márton 2, Braun Adolf 10, Kresko Nándor 10, Mauthner László 3, Dohány István József 5, Szpisák Antal 4, id. Kovácsik János 20, Konta János 5, Rózsás János 5, özv. Bura Istvánné 5, Csákányi Sándor 4, id. Rác János 6, Demján János 6, Dohány József 6, Legöregebb Dohány István 3, id. Zilai István 6, Dubovszky János Léva 5, összesen 1466 korona.

V. Aranyosmaróti takarékpénztár zselizi fióktelepénél: Takarékpénztári fióktelep 240, Kmoskó József 100, Szedlacsek János 100, Kalits Gyula 10, Dr. Nyári János 100, Adler Victor 50, Niszler György 25, Vass Ödön 20, Moravek János 20, Aulich Nándor 10, Gazso István 10, Nyári Ignác 100, Kempfner Sándor 50, Neuman Bernát 40, özv. Jeszenszky P.-né 10, Mészáros István molnár 30, Halmai Mór 50, Pohl József 10, Kherndl János 400, Chudoba Ernő 20, özv. Steyrer Károlyné 50, Fejes Ferenc 20, Schöpflin Róbert 10, Rabb Balázs 50, Mócs Ágoston 10, Nagy András kalapos 10, Krsják József 10, Dóka József 10, Riedl Ferenc 20, Halbwirth Ferenc 50, Nagy János 10, Kaiser Lipót 10, Gregor László 20, Muharos József 100, Dóka Miklós 50, Gál József 2, Majtán Ferenc 4, Puksa Mihály 4, Lenthár Ferenc 5, ifj. Fábik András 20, közép Dóka János 30, Kálnay Károly 10, Szoldán József 4, Bukó István 10, Ámon István 6, Fejes József 10, ifju Beliczki István 10, Gál János 6, Tóth András 2, Dóka Sándor 5, Fejes Géza 3, Király István 10, Modrovics Ferenc 20, Vári János 10, ifju Molnár Andor 14, Varga Mihály 4, Gubik János 20, Konesal Lajos 2, Nagy András kőműves 2, Varga János 24, ifju Molnár József 3, ifju Tóth Lajos 10, Szvacina András 10, Balesik József

10, Róma András 10, Kempfner Mór 20, ifju Dóka Sándor 30, Kabai Józsefné 3, Molnár János 3, Feger Lajos 2, Dóka Károly 4, Vank Ferenc 12, Kabai Sándor 10, Grecsi Imre 3, Paluk Ferenc 3, Kaploczki Jánosné 2, Fejes Lajos 10, Gára Balázs 3, id. Szalai Jónás 5, köz. Szalai József 4, Bárány Gergely 10, Havas Sándor 10, Heringer Ferenc 40, Udvary Géza 20, Gerő Mihály 3, Villasy Ferenc 2, Tóth Sándorné 10, Varga Jónás 20, Varga István 20, Dóka István 5, id. Beliczki István 10, Bumberle Antal 10, Mészáros János 12, Gregor János 20, Csurgai János 10, Fuczko János 1, id. Dóka János 10, Wibner Ferenc 10, id. Tóth István 20, Bozsenyik Ferenc 10, Ficura János 2, Brandesz József 4, Muka András 5, Fábik János 2, Szívós János 13, idősb. Csurgai József 10, Kecskeméti Györgyné 2, Simon Gyula 10, Weinberger Lipót 2, id. Fábik András 6, Róma János 6, Dóka Gáborné 6, Groszhaus Vilmos 5, Bényi János 2, Kristóf Andorné 4, ifju Kabai István 2, Bongya József 5, Vincze János Zseliz 3, Schweinecker István 100, Pásztor Elek 160, Szabó András 20, Hajdu István 20, Tóth István 20, Paskus Lajos 30, id. Periz István 20, Nagy Gyula gyámja Periz István 10, ifju Szívós István 3, Galambos András 5, közép Hasznos János 45, Szívós Lajosné sz. Hasznos Julianna 5, Szívós Jónás 10, Periz István Péter fia 5, Szívós Béla 5, Német András 5, Nagy János 75 házzs. 20, Periz Dávid 10, Nagy Lajos és Szücs Lidia 5, Német János 6, Berka István bíró 10, id. Juhász Lajos 5, Nagy Jánosné 10, Szívós Andorné 19, Szívós Károly 6, Galambos János 10, Nagypál András 10, Nagy András 8, Nagy János 10, Szívós Gyula 50, Mészáros István 10, Szívós Sándor 20, Szívós András 10, id. Hasznos András 8, ifju Hasznos János 6, Szívós János 20, Modrovics János Garammikola 10, Lutz Sándor 100, Szódói ref. egyház 20, Petrovics Miksa 7, Egyesek által befizetve Szódó 66, Suba Dávid 6, Suba Sándor 2, Varga József 10, Vékony János 2 id. Karácsony Mihály 12, alsó Molnár István 10, Balesu Alajos 2, Belák Erzsébet 2, Pap János 4, alsó ifju Urbán István 4, Kósa András 12, Mocsy Lajos 50, Tárnnyik István 10, Buzás József 20, Kabai István 20, Suba Lajos 25, Reform. egyház 50, Deák Tóth András ör. 10, Buzás Jánosné 5, Kósa Mihály 20, Pénzes Mihály 20, Császár András 20, Deutsch Márk 20, Tóth Lajos 10, Csákvári Jónás Garamvezekény 4, Palkó ifj. Molnár András 10, Hajkó Ferenc 10, ifj. Sánta Pálné 20, Sánta Jánosné 10, Kelemen Antal 20, Som Erzsébet 10, Molnár Pál 20, Muzslai József 6, Papp József 30, Kovács András ör. 20, Skolnyik András 10, Kelemen Mátyás 4, Bényi Jónás 50, Nyéki József 20, esányi Karácsony István 6, Kelemen István 50, Karácsony István Gazso 20, Molnár Gergely 20, Juhász János 7, Kovács Ferenc ör. 20, Csudai Sándor 20, Dr. Zelenyák J. 50, Földi Lukács 10, Puksa János 10, ifj. Kovács Ferenc Lekér 20, összesen 4297 korona.

VI. Aranyosmaróti takarékpénztárnál: Valentinyi István 18, Kosztolányi Aurél 40, Simonyi Béla 80, Szirányi Sándor örökösei 200, Kosztolányi Sándor 230, Rintel Rezső 100, Znamenák Sándor 40, Dr. Lányi Gyula 20, Raschmann Tamás 50, Turehanyi Albert 50, Rakovszky Ferenc 70, Dr. Znamenák István 20, Aranyosmaróti takarékpénztár 1900, Nuzny András 20, Vépi Vogronics Ödön 5000, br. Révay Simon 2000, Kosztolányi Sándor 1500, Krasteniés Imre 100, Dr. Haizl Kálmán 100, Kormanovich Endre 80, Dodek Endre 150, Kosztolányi László örök. 120, Belesák László 5, Nagyszelezsény község 259-27, Velsicz község 58, Salzberger József 300, Kosztolányi Aurél 200, Perl Ignác 300, Perlep község 40, Néver község 112-64, Dr. Znamenák István 100, Garamszentbenedek község 57-20, Karácsonyi Sándor 100, Jezsó János 10, Kovács község 86-70, összesen 1351681 korona.

VII. Bars megyei népbanknál Aranyosmaróton: Dr. Ardó Sándor 100, Eisenberg

Károly 100, Pető Bertalan 50, Pető Albert 200, Bars megyei népbank 1830, Bottka Zoltán 300, Dótl Lőrincz 80, Pintér Károly 60, N. N. 1000, összesen 3720 korona.

(Vége köv.)

A dinasztia épít.

Irta: Góbé.

Szin: A Tethő dinasztia palotája, Tethő ur egy órahosszáig fel és alá sétál s gondolkozni próbál; de hiába: „egy gondolat se bánt engemet.” Megpihen.

Arnolf (belép): Atyám; — eszmém van. . . .

A fejedelem (Álmélkodással): Csak nem?!

Arnolf (Negédesen): Építsünk tatám!

A fejedelem (Lemondással): Hadd el fiam, nem nekünk való az! . . .

Arnolf (Hévvél): Igaz! Tudom, hogy az ilyesmi népszerűségünk rovására megy, — de most egy új találmányra jöttem rá, amit keresztül kell vinnünk.

A fejedelem: Szólj hát Arnolfom!

Arnolf (Szemtelenül): Mielőtt szólnék, kérlek, hagyd abba ezt a fenségességet majmoló pózolásod, — nagyon jól tudhatod, hogy ilyesmivel a törvénytörés előtt is felsültél már! . . .

A fejedelem (Beletörődve): Halljuk tehát az új találmányt!

Arnolf (Lelkesülten): Hát hallgass ide öreg! Találmányom felülmulja az összes eddigi felfedezéseket. Stephenson, Edison, Marconi, mind-mind eltörpülnek mellettem. Mert elvégre mit talált fel Stephenson: csak a gőzmozdonyt, — Edison Alva Tamás (és ébren micsoda?) csak a fonográfot; — Marconi a dróttalan tavrót . . . Ez mind semmi! Az én találmányom a technikai kombinációk egész özönét foglalja magában . . .

A fejedelem (Várakozásteljes reménységgel): Beszélj, beszélj fiam!!

Arnolf: Hát hallgass ide; amit most hallasz az még noch nicht dagewesen.

A fejedelem (Kétkedve és kijavítva): Noch nie dagewesen?!

Arnolf: Előadom. Építünk egy kombinált palotát. — Mondjuk, hogy a palota pénzügyigazgatósági épület jellegével bírjon, vagyis legyen benne sok helyiség és még több finánc . . . de ez nem elég . . .

A fejedelem: Dehogyan nem elég! Bármily kevés finánc legyen is, az mindig elég. . . .

Arnolf: Ne zavarj. Ép most jön a java. Én az épületet úgy csinálom meg, hogy abban halak is uszkáljanak.

A fejedelem: Csak nem?!

Arnolf: Vagy igen! Épen ez a találmányom lényege: feltaláltam az olyan pénzügyigazgatósági palotát, mely egyszerűsmind aqvarium is!

A fejedelem (Kellő műveltség és latin tudás hiányában): Aqvarium, mi az?!

Arnolf (Fontoskodva): Az vízmedence. Abban uszik hal, tengeri rák, polyp, tengeri pók, sardinia olajban, ringli sörrel, sardella vajjal, pénzügyigazgató kanonokkal, titkárral, fogalmazóval és altisztekkel. Mindez rangsor szerint, az altisztek usznak legalul.

A fejedelem (Aggódva): És ha nem tudnak uszni!

Arnolf (Dühösen): Hest Du ká andere Sorg?! Bizd rám! Mert elvégre is igazam van. Ha én annak a fináncnak tiszteletes száraz épület emelek, akkor baj van, mert a nagy szárazságtól szomjasak lesznek és így az adózók vérét szeretnék kiszíni. Ezt pedig különösen nekünk a **Osaládnak** roppant kellemetlen, miután mi ugyis csak tizedrésnyi jövedelmet vallunk be. . . .

A fejedelem (Meghatva): Der Arnolf . . . der Moritz . . . ist doch mein Sohn.

(Függöny le.)

A közönség köréből.

(Ezen rovat alatt közlöttékért a szerkesztő nem felelős.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Nem tudom, hogy hazánk minden megyéjében ugy van-e mint Barsvármegyében, hogy akit azzal sújt a végzet, hogy akár a közigazgatási hatóságnál, akár pedig más-hol szorul orvoslásra valamely ügyes baja, annak jó apja, anyja legyen, hogy igazához jusson. Nem merem hinni, hogy minden megyében így volna, mert különben a magyar embernek pirulnia kellene idegenben magyarnak vallani magát.

Szerintem az igazságszeretet, az az Istenségtől elpattant mennyei szikra meghuzódik minden Isten képmására teremtett lény keblében s csak külső behatások gátolhatják meg annak érvényesülését.

A külső behatások sok különféleségekben származhatnak. — Származhatnak anyagi érdekből, stréberségből, szellemi fogyatkozásból, erkölestelenségből, gvávaságból, vele született aljasságból vagy furfangos gazságból.

Mínthogy munkanélküliségem mellett elég idővel rendelkezem mostanában arra, hogy a megyénkben uralkodó klikk-rendszer gyalázatosságaival és túrhetetlen korrupcióival bővebben foglalkozhassam, arra kérem tekintetes szerkesztő urat, miszerint becses lapjában tért szorítani kegyeskedjék egy a legközelebbi számban megnyitandó, a vármegye szennyeseit alaposan megszabaduló cikksorozatnak, melynek az lesz a rendeltetése, hogy megyénket az uralkodó káros fekélyektől gyökeresen megtisztogassa.

Tökéletesen tudatában vagyok annak, hogy amennyiben hivatali, személyi, sőt még családi magánügyek is kerülendnek szapulási alá, elkerülhetetlenül meggyülik egyikkel-másikkal a bajom; de miután állításaimat részint kezeimben levő okmányokkal, részint pedig élő tanukkal lesz módomban bizonyítani, több bajom ugy sem eshetik, mint amennyi ártatlanul ért eddig és mert csak nem lehet igazságos az, ha az embert mások gazságáért lakoltatják.

A tekintetes szerkesztő urnak kész híve

Németi Ármin.)*

H i r e k.

Önprotezsálás. A lévai szolgabírói állás megüresedvén, Barsvármegye törvényhatósági bizottsága legközelebbi közgyűlésén fogja ez állást betölteni. Ebből az alkalomból a következő körlevél került forgalomba: „Toóth Zsigmond tb. főszolgabíró ur elhalálása folytán a lévai járásban megüresedett első osztályú szolgabírói állás a legközelebbi közgyűlésen választás útján fog betölteni. A közelmúltban megtartott választás alkalmával azon elv érvényesült, hogy az előlépés sorrendszerűleg történik, ennél fogva akkor — az elv előtt meghajolva — az első osztályú szolgabírói állásra nem is pályáztam. Most azonban olyan tisztviselő, — ki a második szolgabírói állásban hosszabb idő óta működnek — mint én — nincsen, ennél fogva az első osztályú szolgabírói állásra igényt tartok s arra pályázni fogok — miért is becses támogatását kérem. Léva, 1906. évi július hó kiváló tisztelettel ifj. dr. Ordódy Vilmos.” A protekció keresés ilyen alakjában nem új keletű. Megvolt már a rómaiaknál is. Mindenesetre jobb és erkölösebb, mint a közvetett protegálás, midőn az összeköttetések mozgósíthatnak. A konkrét esethez csak az a megjegyzésünk van még, hogy Barsvármegye közönsége tisztviselőinek jogos törekvését mindenkor tudta méltányolni. A körlevél hangulata e tekintetben némi bizalmatlansággal viseltetik a törvényhatósági bizottság iránt, de mi azt hisszük, hogy az aggodalom tulzott. Különben a tisztviselői karban is van és kell, hogy le-

Németi Ármin cikksorozatát érdeklődéssel várjuk. A szerk.

gyen annyi kölesönös megbecsülés, hogy ne törekedjenek egymást ki-, vagy beszorítani.

Legelő a város közepén. Általában jó benyomást gyakorol a szemlélőre, ha egy város sétatányokkal, zöldelő terekkel bír, mindazáltal az Armaróton látható gíz-gáz zöldség még sem szép. Szóvá tesszük ezt azért, mert szükséges volna, hogy itt is adjanak valamit a külső esnyre. Az állattenyésztés nem megvetendő foglalkozás, különösen most, hogy a jószágoknak esinos ára van, hanem azért nem kell az idegennek mindjárt azt hinni rólunk, hogy mi a kultúrában még nem jutottunk tovább az állattenyésztésnél.

Még sem égnek a lámpák. Újlag figyelmeztetjük az előjáróságot, hogy a lámpákat még most sem gyújtják meg, bárha koromsötétek az esték. Lesz, — nem lesz világosság. Vagy tessék egyszersmindenkorra beszüntetni a világítást, vagy tessék rendet tartani vele.

Magyarosodás a hadseregben. A közös hadügyministerium elrendelte, hogy ezután nem szabad a katonai levelezésben a helységneveket másként mint magyarul írni. Eddig az volt a szokás, hogy még ha magyarul írták is ki, mindég odatették zárójelbe a német nevet is. Ez ha nem is valami nagy dolog, de mindenesetre sértő volt a magyarság önérzetére. Ennek most már vége lesz, a mi az új korszak szellőjének tudható be.

Sörárpavásár Érsekújvárott. Az augusztus 12-én megtartandó érsekújvári sörárpavásár iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Vármegyénk közönségét felette érdekli e vásár eredménye, mivel vármegyénk árpa termése első rangú minőségű s így nagyon is érdekünk, hogy az árpa termés a lehető legjobb árban legyen értékesíthető. A vásár a vasuti állomás vendéglőjének külön helyiségében lesz megtartva. Az árpát eladni szándékozók 5 kilogrammos mintazsakkokkal jelentkezzenek.

Kávéház eladás. Wertheimer Simon kávéház-tulajdonos „Központi” kávéházát eladta Katona Jenő lévai lakosnak.

Új gabonakereskedő czég. Az aranyosmaróti gabona-piacz forgalma — értesülésünk szerint — a multhoz képest nagyobb lendületet fog nyerni. Ugyanis Weinberger Mór helybeli gabonakereskedő üzletét átvette Sam. és Jak. Reif bécsi nagykereskedő czég, aki a legmesszebbmenő várakozásoknak is képes lesz megfelelni. A czég megbízottja Weinberger Mór lesz.

A honvédség új egyenruhája. Egy a mult héten közzétett honvédelmi ministeri rendelettel a honvédség új egyenruhát kapott. Az új ruhával a magyar honvédség külsőleg nagyban a közös hadsereghez fog hasonlítani. Az aranyzsinóros atillát eltörlték. Helyette dolmányt rendszeresítettek. Ezen dolmány szabásra nézve teljesen egyenlő a vezérkari tiszték díszöltönyével. Színe sötétkék, nyakán zsinórozott, az ujjakon arany vitézkötés, a mellett két sor lapos fémgomb, hátul hat gomb, a szélek piros színnel szegélyezvők. A zubbonyról a fényes gombok és a zsinórozás eltűntek, azonban a gallérra vörös hajtóka jutott. A kezelőtisztek ruhája sötétzöld, fehér fémgombokkal és ezüst csillagokkal. — Az új egyenruhát a huszárok kivételével a honvédség összes tagjai megkapták.

A Pesti Hirlap pályázata. A Pesti Hirlap mint minden évben, ugy ez idén is felosztja milleniumi kamatait 3 hazafias tanító között. Itt közöljük erre vonatkozó közleményét: A Pesti Hirlap milleniumi alapjának kamatait ezuttal is ama derék magyar tanítók között osztjuk meg, akik az országnak nemzetiséglakta helyein hazafias szellemben működnek s a magyar nyelv tanítása, valamint a nemzeti érzés növelése körül érdemeket szereztek. Milleniumi alapunk, mely kis összegekből gyűlt össze és folyton gyarapszik, ez idő szerint 5944 koronából áll. Ennek az összegnek a kamataiból most is 180 koronát fordíthatunk három kiváló és szegény népnevelő

jutalmazására, adván egynek-egynek 60 koronát. A jutalmakért ugy állami, mint községi és felekezeti tanítók és tanítónők jelentkezhetnek, de csakis olyan megyékből és járásokból, melyekben az iskolába járó növendékek legnagyobb részben idegen ajku szülők gyermekei s amelyekben a tanítók a magyar nyelv tanítása és a nemzeti érzés fejlesztése körül kellő módon buzgólkodhatnak. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a jutalomért pályázók közül első sorban azokat vesszük figyelembe, akik hosszabb időn át érték el eredményt s akik a segélyre igazán rá vannak szorulva. A jutalmakra való igényüket a tanítók maguk is bejelenthetik, azonban lehetőleg hatósági bizonyítvánnyal kísérve. A tanfelügyelő és a tanügyi hatóságok is ajánlhatnak a pályázat feltételeinek megfelelő tanítókat vagy tanítónőket. A bejelentés egyszerű levélben történjék, természetesen minden bélyeg mellőzésével. A jelentkezés határideje folyó hó 15-éig terjed.

Tanítók gyűlése. A garamszentbenedeki r. k. alesperesei kerület tanítói mult hó 16-án gyűlést tartottak a kistapolcsányi r. k. népiskolában, Kormanovich körelnök megnyitó beszédében kifejezést ad annak, hogy két tanító kivételével minden tanító eleget tett kötelességének. A jobb közül csak a mankóczit említi, a kinél az eredmény „esodás” volt. Ajánlja a tanítóknak, hogy figyeljék meg annak módszerét. Örül, hogy minden iskolájában hazafias szellemet látott iskolalátogatásai alkalmával. Nagy a hivatásunk itt a nemzetiségi vidéken s hogy eddig még nem bukkant fel nálunk e vidéken semmiféle nemzetiségi agitátor, csak a tanítóknak köszönhető. Buzdítja tanítóit, hogy csak magyarosítsanak, hogy végre legyen egy nyelv Kárpátoktól Adriáig. Elnöki jelentésében mondja, hogy oly sok változás még egy évben sem volt kerületében, valóságos tanítóvándorlás volt. — Csernik nagyherestényi plébános a madarak és a gyümölcsfák védelmezésére buzdítja a tanítókat. Elmondja, hogy mily eljárás követt ezen czéleből iskolásaival szemben. Molnár Gyula világi elnök körü tevékenységre buzdítja a tanítókat, valamint a papságot is kéri, hogy nagyobb számban jöjjön a tanítók gyűlésére. Molnár kéri a kör tagjait, hogy tartsanak felolvasásokat, értekezéseket, mert gyűlési tárgysorozatunk oly szegény és üres minden évben, hogy rösteli azt valamely szaklapban közölni. Erre Kormanovich elnök tiz koronát ajánl föl a beérkezett munkák legjobbjának megjutalmazására. A jövő évi gyűlés Aranyosmaróton lesz a polgári kör helyiségében.

690/1906.

Hirdetmény.

A közüti kerületi kir. erdőfelügyelőnek 1906. évi július hó 25-én kelt 171. sz. rendeletével a komárom—kálna—garamberenczei állami közút 89—97.5 km. szakaszán levő korlátok és kerékvető helyreállítását 4950 korona 48 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása czéljából az **1906. évi augusztus hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára** az aranyosmaróti kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bnatpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Aranyosmarót, 1906. július 27-én.

M. kir. államépítészeti hivatal

A hivatal vezetője:
Bodor Károly s. k.
kir. mérnök.